

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1200

B.A./B.Sc. 5th Semester

INDIAN CLASSICAL DANCE

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

Note :—Attempt **FIVE** questions in all. Question No. **I** is compulsory. All questions carry equal marks.

- I. (i) Write down the musical instruments of Bharat Natyam.
- (ii) Define Sanchari Bhav.
- (iii) What is Tal ?
- (iv) What do you mean by Gati ?
- (v) Write down one Tehai in Basant Taal.
- (vi) Notation of Tatkar in Ada-chou Taal.
- (vii) What is Dasi Attam ?
- (viii) Write down one Kavita in Basant Taal.
- (ix) What is Sathanak ?
- (x) Write down Nagma of Basant Tal.

- II. Write in detail about Gati Bhedas.
- III. Write down Bharat Natyam Historical background with its music.
- IV. Explain Anubhav, Vibhav and Sanchari Bhav in detail.
- V. Write down any five folk dances of Himachal Pradesh.
- VI. Write in detail about Natwari Nritya.
- VII. Notation of One Chakkaradar Paran in Basant Taal.
- VIII. Notation of Basant Tal in ekgun, dugun and chogun laya.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।

- I. (i) ਭਰਤ ਨਾਟਿਅਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਾਦਯ ਯੰਤਰ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਸੰਚਾਰੀ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- (iii) ਤਾਲ ਕੀ ਹੈ ?
- (iv) ਗਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (v) ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਆਡਾ-ਚੌਤਾਲ ਵਿਚ ਤਤਕਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤਨ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਦਾਸੀ ਆਤਮ ਕੀ ਹੈ ?
- (viii) ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਵਿਤ ਲਿਖੋ।

- (ix) ਸਥਾਨਕ ਕੀ ਹੈ ?
- (x) ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਦਾ ਨਗਮਾ ਲਿਖੋ।
- II. ਗਤੀ ਭੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
- III. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਤ ਨਾਟਿਅਮ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੱਠ-ਭੂਮੀ ਲਿਖੋ।
- IV. ਅਨੁਭਾਵ, ਵਿਭਾਵ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰੀ ਭਾਵ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- V. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- VI. ਨਟਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- VII. ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚੱਕਰਦਾਰ ਪਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤਨ ਲਿਖੋ।
- VIII. ਇਕਗੁਨ, ਦੁਗੁਣ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤਨ ਲਿਖੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ : ਸਭੀ ਮੈਂ ਸੇ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ I ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।
ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

- I. (i) ਭਰਤ ਨਾਟ੍ਯਮ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਵਾਢਯੰਤ੍ਰਾਂ ਕੋ ਲਿਖੇਂ।
(ii) ਸੰਚਾਰੀ ਭਾਵ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਂ।
(iii) ਤਾਲ ਕਯਾ ਹੈ ?
(iv) ਗਤਿ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ?
(v) ਬਸੰਤ ਤਾਲ ਮੇਂ ਏਕ ਤਿਹਾੜੈ ਲਿਖਿਏ।

- (vi) आडा-चौताल में तत्कार का संकेतन लिखें।
- (vii) दासी अट्टम क्या है ?
- (viii) बसंत ताल में एक कवित लिखिए।
- (ix) सथानक क्या है ?
- (x) बसंत ताल का नगमा लिखिए।
- II. गति भेदों के बारे में विस्तार से लिखें।
- III. भरत नाट्यम की ऐतिहासिक पृष्ठभूमि के साथ इसके संगीत के बारे में लिखिए।
- IV. अनुभाव, विभाव और संचारी भाव की विस्तार में व्याख्या करें।
- V. हिमाचल प्रदेश के किन्हीं पांच लोक नृत्यों का नाम बताइए।
- VI. नटवारी नृत्य के बारे में विस्तार से लिखें।
- VII. बसंत ताल में एक चक्रदार परन का संकेतन लिखें।
- VIII. एकगुन, दुगुन और चौगुन लय में बसंत ताल का संकेतन लिखें।